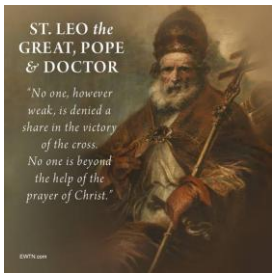
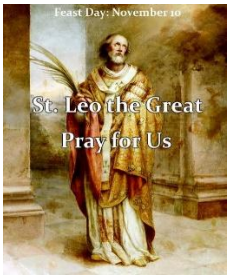
บทเทศน์และข้อคิด วันอังคารที่ 10 พฤศจิกายน 2026
นักบุญเลโอ ผู้ยิ่งใหญ่ (Saint Leo the Great) ศต 5

บทอ่านประจำวัน: ทิตัส 2:1–8, 11–14; ลูกา 17:7–10

หัวข้อไตร่ตรอง: “**ผู้ยิ่งใหญ่ที่แท้จริง ไม่ใช่ผู้ที่ทำให้คนอื่นคุกเข่าต่อหน้า แต่คือผู้ที่ยอมคุกเข่ารับใช้ผู้อื่น**”

1. ประวัติและเกร็ดความรู้ที่น่าทึ่ง

นักบุญเลโอที่ 1 ทรงดำรงตำแหน่งพระสันตะปาปาระหว่าง ค.ศ. 440–461 ในยุคที่จักรวรรดิโรมันตะวันตกกำลังเสื่อมอำนาจ บ้านเมืองเผชิญสงคราม ความอดอยาก และความแตกแยกทางความเชื่อ เรื่องสำคัญสามเรื่องที่เป็นสาระควรรู้

เรื่องแรก: พระสันตะปาปาผู้ไม่มีทหาร แต่กล้าเผชิญกองทัพอันน่าสะพรึงกลัว ใน ค.ศ. 452 อัตติลา (Attila) ผู้นำชาวฮัน ยกทัพเข้ามาในอิตาลี พระสันตะปาปาเลโอเสด็จไปพร้อมคณะผู้แทนโรมันเพื่อเจรจา จนกองทัพของอัตติลายุติการรุกคืบ ธรรมประเพณีภายหลังเล่าว่า อัตติลาเห็นนักบุญเปโตรและนักบุญเปาโลปรากฏพร้อมดาบอยู่เบื้องหลังพระสันตะปาปา จึงเกิดความหวาดกลัวและยอมถอยทัพ เรื่องการประจักษ์นี้เป็นตำนานทางศาสนา ส่วนการเจรจาเป็นเหตุการณ์ที่มีหลักฐานทางประวัติศาสตร์ และอาจมีปัจจัยทางการทหารและการเมืองร่วมด้วย

เรื่องที่สอง: พระสันตะปาปาผู้ไม่สามารถหยุดสงคราม แต่ช่วยรักษาชีวิตประชาชน ปี ค.ศ. 455 กองทัพแวนดัลของกษัตริย์เกนเซริกบุกกรุงโรม แม้พระสันตะปาปาเลโอไม่อาจป้องกันการปล้นเมือง แต่การเข้าเจรจาช่วยให้มหาวิหารสำคัญหลายแห่งได้รับการละเว้น และเป็นที่หลบภัยของประชาชน นี่เป็นข้อคิดที่งดงามว่า บางครั้งเราไม่สามารถหยุดความทุกข์ทั้งหมดได้ แต่เรายังสามารถช่วยชีวิตและบรรเทาความทุกข์ของใครบางคนได้

เรื่องที่สาม: ประโยคที่สะเทือนสภาสังคายนา — “เปโตรได้พูดผ่านเลโอแล้ว!”

ในสภาสังคายนาแห่งคาลเชดอน ค.ศ. 451 มีการอ่านจดหมายสำคัญของพระสันตะปาปาเลโอที่เรียกว่า “Tome to Flavian” อธิบายว่าพระเยซูคริสตเจ้าทรงเป็นพระเจ้าแท้และมนุษย์แท้ มีสองพระธรรมชาติรวมเป็นหนึ่งเดียวในพระบุคคลของพระองค์ โดยไม่ปะปนและไม่แยกจากกัน บรรดาพระสังฆราชในสภาจึงประกาศถ้อยคำอันโด่งดังว่า “เปโตรได้พูดผ่านเลโอแล้ว!”

2. สาระสำคัญในการรำพึงไตร่ตรองวันนี้

“ความยิ่งใหญ่ที่ชาวโลกไม่เข้าใจ”

ถ้าวันหนึ่งมีกองทัพมหึมานับหมื่นคน พร้อมอาวุธครบมือ กำลังเคลื่อนทัพเข้ามาทำลายกรุงโรม ใครจะกล้าออกไปเผชิญหน้ากับกองทัพนั้น? แม่ทัพผู้เก่งกล้า? จักรพรรดิผู้ทรงอำนาจ? หรือทหารที่ถือดาบ? แต่เมื่อประมาณ 1,574 ปีที่แล้ว กลับมีชายผู้หนึ่งออกไปเผชิญหน้ากับกองทัพอันน่าสะพรึงกลัวนั้น เขาไม่มีดาบ ไม่มีทหารรักษาพระองค์นับพัน และไม่มีอาวุธสงคราม เขามีเพียงความเชื่อ ความกล้าหาญ และความรับผิดชอบต่อประชาชน ชายผู้นั้นคือ สมเด็จพระสันตะปาปาเลโอที่ 1 หรือที่เรารู้จักกันในนามนักบุญเลโอ ผู้ยิ่งใหญ่ ในปี ค.ศ. 452 อัตติลา ผู้นำชาวฮัน ซึ่งเป็นที่หวาดกลัวไปทั่วยุโรป กำลังคุกคามดินแดนอิตาลี พระสันตะปาปาเลโอเสด็จไปเจรจากับเขา และสิ่งที่น่าทึ่งก็คือ กองทัพของอัตติลายุติการรุกคืบ! ต่อมามีตำนานเล่าขานกันว่า อัตติลาได้เห็นนักบุญเปโตรและนักบุญเปาโลถือดาบปรากฏอยู่เบื้องหลังพระสันตะปาปา จนเขาหวาดกลัวและยอมถอยทัพ แม้เรื่องการประจักษ์นี้เป็นตำนานที่พิสูจน์ไม่ได้ แต่ความกล้าหาญของพระสันตะปาปาเลโอเป็นเรื่องจริงในประวัติศาสตร์

สิ่งที่น่าประทับใจที่สุดไม่ใช่การที่พระสันตะปาปาทรงทำให้ผู้นำกองทัพยอมถอย แต่คือพระองค์ยอมเสี่ยงพระชนม์ชีพเพื่อปกป้องชีวิตของประชาชน นี่คือความยิ่งใหญ่ในสายพระเนตรของพระเจ้า โลกอาจเรียกคนที่มีอำนาจมากที่สุดว่า “ผู้ยิ่งใหญ่” แต่พระเยซูเจ้าทรงเรียกคนที่ยอมรับใช้ผู้อื่นว่า “ผู้ยิ่งใหญ่” และนี่เองคือหัวใจของพระวรสารวันนี้ พระเยซูเจ้าตรัสว่า “เมื่อท่านทั้งหลายได้ทำตามคำสั่งทุกอย่างแล้ว จงพูดว่า เราเป็นผู้รับใช้ที่ไม่สมควรได้รับคำชมเชย เราเพียงทำตามหน้าที่ที่ต้องทำเท่านั้น” (เทียบ ลก 17:10)

คำสอนนี้อาจฟังดูแรงในยุคของเรา เพราะทุกวันนี้ เราอยู่ในสังคมที่คนจำนวนมากต้องการการยอมรับ ต้องการคำชม ต้องการให้คนเห็นความสำคัญของตน บางคนทำ

ความดีแล้วต้องถ่ายรูป บางคนบริจาคเงินแล้วต้องมีชื่อประกาศ บางคนช่วยเหลือผู้อื่นแล้วรู้สึกเสียใจถ้าไม่มีใครกล่าวคำขอบคุณ แน่นอนการขอบคุณและให้กำลังใจกันเป็นสิ่งที่ดีงาม แต่พระเยซูเจ้ากำลังถามเราลึกลงไปอีกว่า “ถ้าไม่มีใครเห็น ไม่มีใครชม ไม่มีใครจดจำ... ลูกยังจะทำความดีนั้นอยู่หรือไม่?” นี่คือคำถามที่วัดคุณภาพของหัวใจคริสตชน นักบุญเลโอเข้าใจเรื่องนี้อย่างลึกซึ้ง พระองค์ทรงเป็นผู้นำที่ยิ่งใหญ่ ไม่ใช่เพราะทรงแสวงหาเกียรติยศ แต่เพราะทรงยอมรับภาระของผู้รับใช้ และที่น่าสนใจคือ อีกสามปีต่อมา ใน ค.ศ. 455 กองทัพแวนดัลเข้าปล้นกรุงโรม คราวนี้พระสันตะปาปาเลโอไม่สามารถหยุดกองทัพได้ทั้งหมด กรุงโรมยังคงถูกปล้นสะดม แต่พระองค์ยังเสด็จไปเจรจา และช่วยให้สถานที่ศักดิ์สิทธิ์สำคัญได้รับการละเว้น จนประชาชนจำนวนมากสามารถหลบภัยได้ นี่เป็นบทเรียนที่ลึกซึ้งมาก ครั้งแรกพระองค์ช่วยให้กองทัพถอยไป ครั้งที่สองพระองค์ไม่สามารถหยุดกองทัพ แต่ก็ยังไม่หยุดทำความดี เพราะความศักดิ์สิทธิ์ไม่ได้หมายความว่าเราต้องประสบความสำเร็จทุกครั้ง แต่หมายความว่า แม้ในวันที่เราทำไม่สำเร็จ เรายังคงซื่อสัตย์ต่อความรัก บางครั้งพ่อแม่พยายามอบรมลูกอย่างดีที่สุด แต่ลูกก็ยังเดินผิดทาง บางครั้งสามีภรรยาพยายามประคับประคองครอบครัว แต่ก็ยังมีปัญหา บางครั้งพระสงฆ์และนักบวชทุ่มเทรับใช้พระศาสนจักร แต่ก็ไม่ได้รับความเข้าใจจากทุกคน ขออย่าเพิ่งท้อแท้ใจ! เพราะพระเจ้าไม่ได้ทรงถามเพียงว่า “ลูกประสบความสำเร็จมากเพียงใด?” แต่พระองค์ทรงถามว่า “ลูกได้รักและซื่อสัตย์มากเพียงใด?”

ในบทอ่านแรกวันนี้ นักบุญเปาโลเขียนถึงทิตัสว่า ให้สอนสิ่งที่สอดคล้องกับหลักความเชื่อที่ถูกต้อง และให้ตนเองเป็นแบบอย่างในกิจการดี น่าสังเกตว่า นักบุญเปาโลไม่ได้บอกเพียงว่า “จงสอนให้เก่ง” แต่บอกว่า “จงเป็นแบบอย่าง” เพราะความเชื่อของคริสตชนไม่ได้มีไว้เพียงให้เราอธิบายได้อย่างถูกต้อง แต่ต้องทำให้ชีวิตของเราดีงามด้วย นักบุญเลโอทรงเป็นนักปราชญ์ของพระศาสนจักร พระองค์ทรงปกป้องความเชื่อที่ว่าพระเยซูคริสตเจ้าทรงเป็นพระเจ้าแท้และมนุษย์แท้ ทำไมเรื่องนี้จึงสำคัญ? เพราะถ้าพระเยซูเจ้าไม่ทรงเป็นมนุษย์แท้ พระองค์ก็ไม่ได้ทรงร่วมรับความเจ็บปวด ความหิว ความเหนื่อย และน้ำตาของเราอย่างแท้จริง และถ้าพระองค์ไม่ทรงเป็นพระเจ้าแท้ เราจะเข้าใจพระราชกิจแห่งความรอดของพระองค์ได้อย่างไร? พระองค์ทรงเป็นพระเจ้าแท้เพื่อทรงช่วยเราให้รอด และทรงเป็นมนุษย์แท้ เพื่อเข้ามาร่วมทุกข์กับเรา นี่คือความ

งดงามของความเชื่อคาทอลิก พระเจ้าของเราไม่ใช่พระเจ้าที่ประทับอยู่ห่างไกลและทอดพระเนตรมนุษย์ร้องไห้ แต่เป็นพระเจ้าที่เสด็จลงมาร้องไห้ร่วมกับมนุษย์ และพระเจ้าพระองค์นี้เองทรงสอนเราว่า ความยิ่งใหญ่ที่แท้จริงอยู่ในการรับใช้

อยากเล่าให้ฟัง

ชายคนหนึ่งเสียชีวิตและไปถึงประตูสวรรค์ เขาพูดกับนักบุญเปโตรอย่างภาคภูมิใจว่า “ผมเป็นคนสำคัญมากนะครับ ผมเคยเป็นประธานองค์กรหลายแห่ง มีตำแหน่งมากมาย และมีคนเคารพนับถือผมมาก!” นักบุญเปโตรจึงถามว่า “แล้วท่านเคยทำอะไรให้คนที่ไม่สามารถตอบแทนท่านได้บ้าง?” ชายคนนั้นเงียบไปครู่หนึ่ง ก่อนตอบว่า “ผมเคยให้เงินคนยากจนสองบาทครับ!” นักบุญเปโตรจึงหันไปถามทูตสวรรค์ว่า “เราจะทำอย่างไรกับชายคนนี้ดี?” ทูตสวรรค์ตอบว่า “ก็คืนเงินสองบาทให้เขา แล้วให้เขากลับไปเรียนรู้เรื่องความรักใหม่เถอะครับ!”

ลองถามตัวเองว่า เราทำความดีเพราะรักพระเจ้าจริง ๆ หรือเพราะหวังจะได้รับอะไรตอบแทน? เรามาวัดเพราะรักพระเจ้า หรือเพราะต้องการให้คนเห็นว่าเราเป็นคนศรัทธา? เรารับใช้พระศาสนจักรเพราะรักพระเยซูเจ้า หรือเพราะต้องการตำแหน่งและคำชมเชย? ในโลกปัจจุบันที่เต็มไปด้วยการแข่งขัน การแสวงหาอำนาจ และความต้องการเป็นที่หนึ่ง พระศาสนจักรต้องเป็นเครื่องหมายของสิ่งที่แตกต่างออกไป พระศาสนจักรไม่จำเป็นต้องเป็นองค์กรที่มีอำนาจมากที่สุด แต่ต้องเป็นชุมชนที่มีความรักมากที่สุด พระสงฆ์ไม่จำเป็นต้องเป็นคนที่ใคร ๆ ยกย่องมากที่สุด แต่ต้องเป็นผู้ที่พร้อมรับใช้แม้คนที่ไม่มีใครเหลียวแล และคริสตชนไม่จำเป็นต้องเป็นคนที่มีชื่อเสียงมากที่สุด แต่ต้องเป็นคนที่เมื่อใครได้พบแล้ว เขารู้สึกว่า พระเจ้ายังทรงรักเขาอยู่ ในวันนี้ ขอให้เราเรียนรู้จากนักบุญเลโอ ผู้ยิ่งใหญ่ ว่า ความกล้าหาญที่แท้จริง ไม่ใช่การเอาชนะผู้อื่น แต่คือการเอาชนะความเห็นแก่ตัวของเรา ความสำเร็จที่แท้จริง ไม่ใช่การได้รับคำสรรเสริญ แต่คือการซื่อสัตย์ต่อพระเจ้า และความยิ่งใหญ่ที่แท้จริง ไม่ใช่การมีคนมากมายคอยรับใช้เรา แต่คือการที่เรายอมเป็นผู้รับใช้ของผู้อื่น

วิษณุ ธัญญอนันต์ เจ้าอาวาสวัดเซนต์จอห์น ลาดพร้าว กรุงเทพฯ